

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Missionsförbundet

ILLUSTRERAD TIDNING

för Svenska Missionsförbundets yttre mission

Utkommer den 1 och 15 i varje månad

1 Aug. 1917

Redaktör: J. E. LUNDAHL

Nr 15. Årg. 35.

P. WALDENSTRÖM. †

P. Waldenström.

Att teckna P. Waldenströms personlighet och livsgärning är icke lätt. Han var en jättegigant. Stundom fick man det intrycket, att en världsdel knappt räckte till för honom och hans blick såg vida utöver det närvarandes gränser. Här kan det ej bli fråga om annat än några få drag av honom såsom missionsman.

Tidigt omvänd slöt sig den unge Paul Waldenström med ens till Guds folk. Enkel och föraktad var den hopen mera då än nu, men den tjuguarige studenten intog med ens sin plats i den lilla gruppen, och den platsen vek han aldrig ifrån. Han var tidvis ärad, tidvis hånad, men under allt har han haft sitt medborgarskap bland Guds utkorade.

Brev och personliga vittnesbörd från slutet av 1850-talet ge vid handen, att Waldenström kände sig som arvtagare av missionsbudet. Det gällde för honom att göra något för Gud. De närmaste, släktingar och bekanta, blevo först föremål för hans omvändelsen. Motstånd mötte även från det hållet, men iveren att verka nedslags ej. Hans sista tankar på jorden rörde missionen. Vid ett samtal från sista tiden kom talet på de i Herren avsomnades intresse i paradiset, och då jag undrade, om han ej också där komme att intressera sig för Guds verk i tiden, log han och sade: Jo, jag förblir nog missionsföreståndare där med.

Waldenström var framför allt en praktisk natur. Han hade sinne blott för realiteter, och hans teoretiska gåva var tjänarinna åt hans handlingskraft. Det vart aldrig någon tid övrig för det mystiska eller aningsfulla, men vad som kunde utföras till gagn försumrades icke. »Jag har felat och syndat mycket i min dar», sade han en gång till mig, »men ett fel har jag aldrig haft: jag har aldrig varit lat.»

Hård var hans dom över lärda eller olärda klandrare, som ingenting gjorde

i missionsarbetet. »Det är bara en, som inte gör några fel, och det är den, som ingenting alls gör.» Närhest Waldenström försorde en iver att göra något för Gud, fröjdade han sig, även om det som utfördes ej var så klokt planerat, som han önskade. Högt skattade han den kristliga kunskapen, ty den förskonade en människa från att gagnlöst offra sitt och sig. Ett nyktert sinne avhöll honom från att slå sig på för stora uppgifter eller göra sangviniska beräkningar. Att Waldenström ibland ställde sig en smula kylig till goda förslag, berodde därpå, att han kände det som sin personliga plikt att realisera det han gick med på. För oss andra går det lätt att till Styrelsen och konferensen inkomma med förslag om att de må göra det och det. P. W. antog i detta fall en bekant sats såsom sin: staten — det är jag.

Vad han inte själv ville eller orkade vara med om, begärde han ej att andra skulle utföra.

Han utmätte alltid åt sig ett mindre stycke mark att uppodla, än det han hade anledning att hoppas hinna med, ty på så vis skonade han sig från missmod och ruelse. »Jag beräknar aldrig att skriva hela pappersarket, utan jag försöker att fylla tio rader med mina bästa tankar, och när de tio äro färdiga, tar jag åter tio, och så är arket fullt, innan jag vet ordet av.»

I allt arbete för Guds ära kände Waldenström djupare än de flesta kraftnaturer behovet av att ha sina lika-sinnade med sig. Den 30-åriga prästen stred så vådeligen i Uppsala för lekmannelementets erkännande och rätt inom kyrkan, att ärkebiskopen vart djupt bedrövad över en slik oppositionsman, som han väntat så mycket gott av.

Det var ej minst de små, som P. W. ville ha med i arbetet. »Störtregnen tränga ej så djupt ned i jorden som dugregnen.»

Så kom då lektor Waldenström att stå med i en allmogerörelse, icke på grund av att han var någon demagog utan av övertygelse, att det i världen ringa var av Gud utvalt.

En natur som Waldenströms skulle givetvis höja sig över mängden i vilket socialt lager som helst, men då han kom att så energiskt och länge kämpa bland småfolket och medelklassen, så vart det förutbestämt och tvunget, att han skulle bli rörelsens ledare på grund av personlighet, lärdom och — senare — ålder och erfarenhet. Men han vart aldrig suverän inom den växande hopen, och han försökte aldrig bli det. Personer, som aldrig lärde känna honom, må påstå, att han var påve. Vi, som stodo honom nära, veta, att få personer med hans pondus och ålder äro så villiga att taga skäl, som han var. I missionsstyrelsen ville han icke ha nollor eller dekorationsfigurer utan fria och arbetande bröder, som visste vad de beslutade och ständigt hade skuldran stödd mot vagnen för att skjuta på.

Mer än en gång kom dock Waldenström under sin långa och vittspännande verksamhet i opposition med dessa, som stodo honom nära, t. ex. i dogmatiska, politiska och sociala frågor. Han kom även i minoriteten, och hans ställning var ibland mindre säker. I slika stormtider lät Waldenström ej rubba sig från sin intagna ståndpunkt, men han sökte ej heller fjärma sig från forna meningsfränder eller bilda parti av de kvarvarande.

Så långt i hans förmåga stått, har han bibehållit förbindelsen med forna kamrater utan att därför svika sitt program. Mer än en gång har han observerat, att hans besök hos dessa förra vänner ej uppfattats så väl, men han har upprepat besöken, som om han märkt bara vänlighet. Djupt inne i sin själ hyste han den tron, att när alla kyrkopolitiska strider avblåsts, skola alla underbefälhavarna med överraskning få se, att de kämpade samma strid och för samma sak, om de annars följde den store hjältens order.

Waldenströms begåvning var stor och hans intresse vittfamnande. Hans snilles strålar bröto sig brännande, lysande och lekande åt skilda håll — litterära, pedagogiska, politiska, kommunala — för att under det senaste årtiondet eller något mer samla sig i en enda brännpunkt. Den hette Svenska Missionsförbundet.

I Wilh. Sjöholm fick lektor Waldenström en trofast vän och medarbetare, som väl kompletterade honom och skickligt och taktfullt fullgjorde föreståndarens order. Sjöholm utövade ock ett stort inflytande på Waldenström. Det fanns mycket att göra för dessa två, och mycket blev utfört. En ny frisk vind började blåsa inom Förbundet. Mången saknade hos Waldenström den oförlikneliga och vinnande grandessa som låg över d:r Ekmans personlighet och regim, men man kände, att rorkulden vilade i en fast näve, och man märkte lugnet och tryggheten hos skepparen.

I yttre avseende vann Missionsförbundet en alltmer aktad ställning. Föreståndarens namn gjorde, att han ej behövde bugande fråga vaktmästaren när chefen för ämbetsverket kunde taga emot. Statsrådet — eller vem det var — bugade djupt för den besökande. Förbundet blev känt. Lektor Waldenström insåg tillfullo pressens betydelse och fäste tidningarnes uppmärksamhet på missionen, och tonen i dagspressen blev en annan än förr, när man talade om mission och kristlig verksamhet. Med utländska missionsorganisationer trädde Förbundet i beröring och vid kontinentala missionskonferenser representerade lektor Waldenström vårt sällskap och hade till dessa kongresser utarbetat trevliga broschyrer om vad som genom vårt folk uträttats för hedningarnas räddning. Till konungaborgen, till biskopsätena och till vetenskapsmännens studerkammare skickade lektor Waldenström påpassligt varje mera betydande intyg om våra duktiga missionärers värv. Det ena som det andra gjorde,

att de utomstående fingo klart för sig att Svenska Missionsförbundet ej var någon nullitet. Den väldiga gärning, som heter Missionsskolan på Lidingön, bör i detta sammanhang påpekas. Den fröjdade honom personligen kanske mest av allt. Vår skola var kär för elever och närstående förut, men genom lektor Waldenströms energi lyftes hon från sin obemärkthet mellan hyreskasärner på Söder till en ljus och fri plats på en dominerande höjd å Lidingön. Konungaparet, Riksdagen och Kyrkomötet sågo förvånade, vad de frikyrkliga i Sverige förmått.

På yttre missionens fält märktes missionsföreståndarens ordnande hand. Vana som våra missionärer hade varit att själva styra i allt, innebar den nya ledningen möjlighet till missförstånd och oenighet, men snart lärde sig missionärerna förstå föreståndaren, och han å sin sida lärde alltmer att uppskatta dem och känna behovet av att höra deras mening. Inspektionsresor företogs till alla våra fält och nya utvidgningar och bättre villkor vart resultatet av dessa.

Genom flitiga och långa predikoresor till skilda orter av vårt fosterland, lärde missionsföreståndaren alltmer känna församlingarna och predikanterna, och han lyckades på många platser fästa större arbetsgivares välvilliga uppmärksamhet på missionsverksamhetens betydelse. För predikanternas bästa skaffade han oss Vilohemmet i Rättvik. Den iver, som Waldenström lade i dagen för att församlingarna skulle betala sina bönehus, bottnade i hans

strävan, att församlingarna skulle stå fullt självständiga i ekonomiskt avseende mot mera förmögna medlemmar, varjämte han ansåg räntorna vara bortkastade missionsmedel.

Med iver arbetade ock Waldenström för den goda litteraturen. Våra missionstidningar ha under hans tid ryckt upp i främsta ledet, och Svenska Missionsförbundet har öppnat egen förlagsverksamhet, däri hans egen alstring, främst hans dogmatik, ingår. I svenska och svensk-amerikanska tidningar har den hemgångne väktaren och kämpen mött tiotusenden för varje vecka.

Så gingo hans dagar under ett aldrig tröttnande bedjande, tänkande och arbetande. Åt varje budskap om seger fröjdades han, vid varje förlust, som vår mission led, var han den mest hoppfulle, och han bidade den ersättning, Gud ville ge. Sin egen bortgång var han klart beredd på, och han trodde så visst, att Herren Gud skulle leda sitt verk inom Svenska Missionsförbundet till seger, även då han själv var borta. För Gud har han offrat sig och sitt, i Gud somnade han in.

Så är den då fallen, denna väldiga svenska fura på mon! Stormar ha skakat den, solen har lyst på den. Runtomkring ha de andra gamla men mindre jättarna fallit. Längre stod denna kvar till skygd och vägmärke. Det gick en bävan genom skogen den dag P. P. Waldenström föll. Mätte vår kärna vara lika frisk, som hans var, när vi falla!

Gust. Mosesson.

P. Waldenström såsom missionsföreståndare.

När doktor E. J. Ekman år 1904 avgick från ledningen av Svenska Missionsförbundets angelägenheter, övertog lektor Waldenström föreståndarskapet. Den stora utveckling sällskapet under hans ledning genomgått, är väl känd och behöver icke här behandlas.

Vi inskränka oss därför i denna uppsats till att söka återgiva några karaktäristiska drag från hans verksamhet såsom missionsföreståndare, sådan denna verksamhet tedde sig för dem som stodo honom närmast i arbetet.

Vi tänka då först och främst på

hans förhållande till missionärerna. Om än lektor Waldenström på det hela taget räknade med massan mer än med individen, med det hela mer än med den enskilda delen, och detta stundom kunde taga sig uttryck, som hos mera känsliga naturer åstadkom missförstånd, så låg dock alltid på djupet en rik fond av hjärtlighet och personligt intresse. Detta kunde ock stundom lysa fram på ett rent av rörande sätt. Mer än en missionärsfamilj, som kommit hem från missionsfältet i behov av hjälp till kropp och själ, har — fast mera liksom i smyg — fått röna hans godhet i rikt mått. I den mån missionsföreståndaren och missionärerna med åren kommo varandra nära och lärde känna och förstå varandra, tilltog ock det hjärtliga och personliga förhållandet.

Lektor Waldenström höll mycket strängt på, att stadgade föreskrifter för verksamheten och dess arbetare skulle följas, och tålde aldrig, att undantag gjordes därifrån. På grund därav kom han någon gång till och med i konflikt med styrelsen, som i vissa individuella fall kunde anse det klokt att icke alltför strängt hålla på en gång fattade bestämmelser. Då kämpade han alltid i det längsta för sina åsikter och reserverade sig, om beslutet gick honom emot. Å ena sidan torde det väl icke ha skadat, om Waldenström tagit mera hänsyn till — eller kanske rättare sagt: haft skarpare blick för — att icke alla personer kunna behandlas efter samma linjer, men å andra sidan måste man skänka den största respekt åt den fasthet, han genom sin konsekventa hållning gav åt ledningen. Missionärerna kände, att det var en man vid styret, som icke böjde sig för vindkast, och detta gav en utomordentlig stadga även åt deras uppträdande. En stark ledare ingjuter alltid något av sin styrka hos dem, han leder. — På samma gång var Waldenström angelägen att höra missionärernas mening i förekommande frågor. En öppen saklig kritik lyss-

nade han gärna till, även om den var skarp. Men var den personlig eller höll sig på vägar, som icke voro avsedda för dagsljuset, fick den aldrig hans nåd. Ett öppet förhållande såväl mellan missionärerna inbördes som mellan styrelsen och missionärerna var han ytterst mån om att främja. Om det t. ex. i början av hans tid såsom missionsföreståndare stundom kommo in klagomål från någon enskild missionär över någon kamrat eller något förhållande i verksamheten, ville Waldenström alltid, att den person, klagomålet gällde, skulle få yttra sig, innan saken drogs inför styrelsen. Därför sände han avskrift av dylika skrivelser till vederbörande med uppmaning att yttra sig. Detta tillvägagångssätt hade helt naturligt till följd att dylika skrivelser upphörde att komma i andra fall, än då en hel missionärskonferens enade sig därom. Att missionsföreståndarens beteende i detta avseende ledde till det helas fromma och till förhindrande av småsinnat kryperi, är klart, om ock styrelsen därigenom gick miste om kännedomen av en och annan detalj.

Den korrekta hållning, den lagbundna ordning, den sans och nykterhet, den stränga, vi ville kalla den andligt realpolitiska uppfattning, som varit kännetecknande drag för Svenska Missionsförbundets mission och verksamhetsätt under de senare åren, hänföra sig i ej ringa grad till den ledning, som utgick från föreståndaren.

Det väldiga och storvulna tilltalade alltid lektor Waldenström. När det gällde stora företag, var han icke rädd för summorna, liksom han å andra sidan var ytterligt noggrann, när det gällde finansdetaljerna. Han var medveten om penningens värde och hade en kraftig uppfattning av det ansvar, den medförde. Därför vände han sig utan fruktan till de rika och bättre lottade — även om dessa stodo långt utanför Missionsförbundets gränser — när det var fråga om att samla in medel till något större företag för mis-

sionens befrämjande. Han tvekade icke i sådana fall att gå till vårt lands förnämsta penningemän. Vi erinra blott om hans insamling för Missionskolnan på Lidingön, för vilohemmet i Rättvik, — till vilket han samlade medel utslutande från personer, som stodo utanför Missionsförbundet — för Missionskolnans restaurering efter branden, för den nya rektorsbostaden på Lidingön, evangelistseminariet i Kingehow, den tillämnade sjukhusbyggnaden i Kina m. m. Aldrig drog han sig heller undan för egen del i dylika fall.

På samma gång som han lade an på de stora summorna, var han fullt medveten om, att det var det ständigt rinnande tillflödet av små gåvor, som bildade missionsverksamhetens ekonomiska underlag. I detta sammanhang må ock påpekas, huru hans blick var klar för det organiska, lugna växandets betydelse. Stora, våldsamma väckelser var han knappast någon beundrare av. Han var väl tacksam, när sådana kommo, men oändligt mycket högre satte han den stilla verksamheten i församlingarna, som pågick utan buller, men som hade till följd, att församlingsmedlemmarna bevarades i Guds gemenskap, och att nya medlemmar, så att säga, droppvis föllö till. »Det pågår ständig väckelse, där Guds ord predikas och Guds församling verkar», sade han ofta.

Ännu en sak må tilläggas ifråga om lektor Waldenströms ställning till de personer, som stodo under hans ledning. Väl kunde han vara sträng, mycket sträng, när det gällde att bestraffa sådant, som i hans ögon var felaktigt eller mindre lämpligt. Men om någon, som stod inom området för

hans ledning, blev anfallen utifrån, var han den förste att försvara honom. Ett sådant hugg kände han alltid som ett hugg på sig själv och på den verksamhet, hans hjärta brann för. Och det kom aldrig ifråga, att han icke gjorde, vad i hans makt stod för att uppträda till försvar för sina egna, då de voro i fara.

Lektor valdenström hade såsom få den rätta blicken för pressens betydelse. Detta gjorde sig gällande även i hans arbete för yttre missionen. Så ofta tillfälle gavs, sökte han i de större dagliga tidningarna giva meddelanden om Missionsförbundets verksamhet. Säkert är, att han därigenom skingrade många oriktiga föreställningar och öppnade många vägar för nyvaknat missionsintresse. Till icke ringa grad beror det på lektor Waldenströms publicistiska verksamhet att man numera sällan i tidningspressen finner sådana hätska och om okunnighet vittnande utfall mot missionen, som förr voro rätt vanliga till och med i bättre tidningar.

Det intresse han ständigt och alldeles särskilt sedan han blev missionsföreståndare, visade för missionens sak, tilltog på de senare åren på ett rent av underbart sätt. Han gick upp däri med hela sin själ. Under Missionsförbundets näst sista konferens frambar missionssekreterare Norberg vid ett tillfälle en hälsning från honom och sade därvid bland annat: »Lektorns intresse för missionen är lika varmt som någonsin. Det kommer ock att så förbliva intill slutet, och jag tror icke, att jag säger för mycket, om jag påstår, att den sista tanken, han tänker på jorden, blir en missionstanke.»

J. E. Lundahl.

Konturerna av lektor Waldenströms livsgärning.

Lektor P. Waldenström föddes den 20 juli 1838 i Luleå. Hans föräldrar voro provinsialläkaren Erik Magnus Waldenström och hans maka Marga-

reta Magdalena Govenius. Han avlade studentexamen i Uppsala 1857 och fil. kand. examen 1862 samt anställdes samma år såsom adjunkt vid Växjö

högre elementarläroverk. År 1863 blev han filosofie doktor och tog därjämte även prästexamen. Följande år prästvigdes han och befordrades till lektor i teologi, grekiska och hebreiska vid Umeå högre elementarläroverk. År 1867 företog han med understöd av statsmedel en pedagogisk studieresa till Hannover och Würtemberg. Efter att under åren 1873—74 ha åtnjutit tjänstledighet för att sysselsätta sig med studiet av lutherska kyrkans symboliska böcker, utgav han 1874 en latinsk avhandling om rättfärdiggörelsen (*De justificatione quid statuunt libri symbolici ecclesiae lutheranae*) och blev samma år lektor i teologi, grekiska och hebreiska vid Gävle högre elementarläroverk, vilken befattning han innehade till år 1905, då han avgick med pension. År 1889 utnämndes han till teologie doktor vid Yale University i Nord-Amerika och den 31 maj 1913 blev han vid Uppsala universitet klerikad till filosofie jubeldoktor.

Vid 19 års ålder blev Waldenström omvänd till Gud. Alltifrån denna tid har han ständigt sökt fördjupa sig i studiet av den heliga skrift. Han var vid den tiden informator hos dåvarande landshövdingen i Kalmar men blev till följd av sin omvändelse entledigad från denna plats. Även ädrog han sig därmed faderns misshag. Men när denne lärt närmare kända sonens nya livsriktning, försonade han sig fullkomligt med densamma.

Alltsedan sin omvändelse har Waldenström under hela sitt liv varit intresserad av den andliga verksamheten. Han slöt sig ock snart till den bekante C. O. Rosenius och deltog inom kort med liv och själ i den rörelse, som i honom hade sin medelpunkt. Vid Rosenii död år 1868 övertog Waldenström redaktörskapet för den av Rosenius grundade tidskriften *Pietisten*, vilken tidskrift han därefter alltför redigerat.

Utgivandet av *Pietisten* fortsattes av Waldenström till en början i samma riktning som under Rosenii dagar.

Men det dröjde icke länge, förrän han i en av kristendomens huvudpunkter intog en annan ställning än den som representerats av Rosenius och för övrigt av hela den rådande teologien. I sin mycket uppmärksammade predikan i *Pietisten* på 20:de söndagen efter Trefaldighet 1872 framställde han sin uppfattning av försoningens betydelse såsom varande icke ett Guds försonande med människan utan ett människans försonande med Gud. Sin mening formulerade han i en kort därefter utgiven skrift i följande punkter: 1:o) Genom vårt syndafall inträdde ingen förändring i Guds hjärta; 2:o) det var därför icke någon Guds grymhet eller vrede mot människan, som genom syndafallet kom i vägen för människans salighet; 3:o) den förändring, som inträffade vid syndafallet, var en förändring hos människan allena, i det att hon blev syndig samt därigenom avföll från Gud och det liv, som är i honom; 4:o) till följd därav behövdes för hennes salighet en försoning, men icke en försoning, som blickade Gud och framställde honom åter nådig, utan som borttog människans synd och framställde henne åter rättfärdig; 5:o) denna försoning är skedd i Jesus Kristus.

Ovannämnda predikan väckte ett oerhört uppeende. Snart fylldes bokmarknaden av en mängd broschyrer och avhandlingar, vari man på det skarpaste gick i fejd mot Waldenströms uppfattning. Men han var icke svarslös. År 1873 utgav han en skrift »Om försoningens betydelse», vari han på ett klart sätt bemötte motståndarnas invändningar. Denna skrift utgavs samma år i en tillökad upplaga, varefter den uppseendeväckande boken »Herren är from» utkom 1875, i vilken bok Guds kärlek och rättfärdighet framställes icke såsom motsatser utan såsom stående i full harmoni med varandra. Vilken uppståndelse dessa skrifter verkade i vårt land, kan man få en föreställning om, då man betänker, att en för några år sedan upp-

gjord förteckning över de böcker och broschyrer, som utgavos med anledning därav, omfattar icke mindre än 180 nummer. Alltsedan reformationen har ingen religiös fråga i vårt land tilldragit sig så stor uppmärksamhet och blivit av så genomgripande betydelse för det andliga livets utveckling som den av Waldenström uppväckta försoningsfrågan.

Waldenströms uppfattning av försoningsläran och det därmed sammanhängande spörsmålet »Huru står det skrivet» vann snart ett vidsträckt insteg bland vårt lands missionsvänner. Stora skaror vande sig ock att se upp till Waldenström som sin andlige lärofader, isynnerhet sedan han ytterligare fäst uppmärksamheten på sin person genom sin strid med de kyrkliga myndigheterna om det gängse bruket ifråga om den heliga nattvardens förvaltning.

Samtidigt med den rörelse, som striden om försoningsfrågan uppväckte, och även delvis såsom en följd därav, började s. k. friförsamlingar bildas, till en början under formen av s. k. nattvardsföreningar. Waldenström höll sig till en början på avstånd från dessa. Men genom en händelse kom han snart att intaga en mycket framstående rum även i den strid, som uppstod i detta avseende. Uppsala missionsförening, som bildats i mitten av 1860-talet, höll vid pingsten 1876 sitt årsmöte. Waldenström, som då ännu var präst, kallades att tjäna vid nattvardsfirandet. Man begärde att få begagna någon av stadens kyrkor, men det förvägrades. Man måste då samlas i missionshuset, där ock nattvardsfirandet ägde rum under Waldenströms ledning. Domkapitlet fordrade i denna sak förklaring av Waldenström. Detta gav uppslag till en lång rättegång, som fortsatte ända till kungs och slutade med att Waldenström blev tilldelad varning för sitt handlingssätt. Som en följd av detta bemötande från de kyrkliga myndigheternas sida kom den s. k. nattvardspetitionen till stånd, vilken samlade

22,334 underskrifter. I denna gjordes en underdånig hemställan till konungen, att det skulle lämnas prästerna rätt till fri utdelning av nattvarden. Begäran vann visserligen icke Kungl. Maj:ts bifall, men Waldenström fortsatte på den väg, han slagit in på, och kom därigenom ytterligare flera gånger i konflikt med domkapitlet. Trött på alla dessa strider begärde och erhöll han år 1882 avsked från prästämbetet.

Waldenström tog under flera år verksam del i Evangeliska Fosterlandsstiftelsens arbete och utövande inom det samma ett betydande inflytande. Men hans nya uppfattning i försoningsläran jämte den brytning, som uppstod med de kyrkliga myndigheterna, åstadkom till slut en schism mellan honom och stiftelsens styrelse. Såväl Waldenström själv som de missionsföreningar och provinsombud, som hyllade den waldenströmska åskådningen, uteslötos från Fosterlands-Stiftelsen. Detta gav den närmaste anledningen till bildandet av Svenska Missionsförbundet 1878. I detta Förbunds verkställande kommitté eller styrelse blev Waldenström invald och har alltsedan dess varit medlem därav. Vid doktor E. J. Ekmans avgång från befattningen som Missionsförbundets föreståndare 1904 valdes Waldenström till hans efterträdare, vilken befattning han därefter alltjämt innehåft. De förtjänster, han inlagt om Svenska Missionsförbundets utveckling äro alltför väl kända, för att de här skulle behöva någon särskild redogörelse. Utan hans kraftiga hand skulle detta förbund, mänskligt sett, icke nu varit, vad det är. Den ståtliga Missionsskolan på Lidingön är i huvudsak hans verk.

Waldenströms begåvning som talare har varit mycket stor. Vid missionsförbundets konferenser har han städse varit huvudtalaren, liksom vid de i vårt land under somrarna i olika provinser årligen återkommande större missionsmötena. Hans talekonst har i ordets bästa mening varit populär.

Waldenström deltog som lekmanna-

ombud i det första kyrkomötet 1868. Efter ett mellanrum av 40 år blev han åter invald i kyrkomötet 1908, 1909 och 1910. Vid 1908 års kyrkomöte väckte han bland annat motion om förberedelser för kyrkans skiljande från staten, en motion som väckte mycket uppseende.

I det kommunala och politiska livet har Waldenström även verksamt deltagit. I Gävle var han under åtskilliga år stadsfullmäktig och stadens representant i länets lands-ting. År 1884 invaldes han av Gävle stad i riksdagens andra kam-mare, som han tillhörde till och med 1905, då han för sin upp-gifts skull såsom missions-föreståndare avsåde sig kandidaturen vid det före-stående ny-valet. För en viss förelig-gande riks-dagsfrågas skull lät han

visserligen övertala sig att i sista stunden återtaga kandidaturen. Men dels på grund av det försprång hans mot-ståndare då redan hade i arbetet på valets förberedande, dels på grund av hans ställning till de proportionella valen föll han då igenom. Genom sin oförskräckthet, sin slagfärdighet, sitt skarpa förstånd och goda minne samt icke minst genom sin betydnande fond

av humor kom Waldenström snart att framstå som en av kammarens för-nämsta debattörer. Särskilt stod han i förgrunden vid behandling av reli-giösa, nykterhets- och sedlighetsfrågor. Men även i diskussion om andra vik-tiga spörsmål, bland andra försvars-frågan, deltog han med intresse och stor kraft. Under 1880—90 talens

tullstrider var han en av fri-handlarnes mest strids-dugliga kraf-ter. Att han icke kom att i vårt parla-mentariska liv intaga en ännu mera framskjuten plats, än han gjorde, torde kanske få till-skrivas den omständig-heten, att han var s. k. vilde. Efter att i åt-skilliga år ha varit ledamot i tillfälliga utskott hade han 1900—02 plats i kon-stitutionsut-skottet och 1903—04 i lagutskottet.

Hantogsäven i anspråk för kommitté-

arbeten, var 1898—1900 ledamot av maltdryckskommittén, 1899—1901 av egnahemskommittén och 1901—03 i kommittén angående lag om registre-rade icke ekonomiska föreningar och offentligt erkända stiftelser.

Waldenströms inflytande särskilt i religiösa frågor har sträckt sig vida utöver vårt lands gränser, särskilt till de övriga skandinaviska länderna och

Det sista porträttet av lektor Waldenström, taget under senaste generalkonferensen i Auditorium i Stockholm.

Finland samt till svenskarna i Nord-Amerikas Förenta Stater. Åtskilliga av hans skrifter äro översatta till tyska och engelska språken.

Waldenström har gjort flera större resor. År 1889 företog han på uppfordran av Svenska Evangeliska Missionsförbundet i Amerika en rundresa i Förenta Staterna och höll därvid en stor mängd föredrag för därvarande landsmän. Denna resa beskrev han sedermera i bokverket »Genom Norra Amerikas Förenta stater 1890». År 1901 gjorde han en andra resa till Amerika, beskriven i boken »Nya färder i Amerikas Förenta Stater.» År 1904 företog han med statsunderstöd en resa genom Canada för att studera skolväsendet i detta land. Denna resa har han skildrat i boken »Genom Canada» 1905. Då Svenska Evangeliska Missionsförbundet i Amerika år 1910 firade sitt 25-årsjubileum, gjorde han ånyo en resa till Amerika, även den med statsunderstöd, för att till de jubilerande svenska missionsvännerna frambära konungens och fosterlandets hälsningar. Till Palestina och Egypten företog han en studieresa 1894, beskriven i boken »Till Österland» 1895—96. Till Kina gjorde han på uppdrag av Svenska Missionsförbundets konferens en längre inspektionsresa år 1907, skildrad i boken »Till Kina» 1908. Därjämte har han gjort en stor mängd resor till våra olika grannländer, dels för att delta i konferenser och dels i privata intressen.

Såsom författare har Waldenström varit synnerligen produktiv. Utom de nämnda reseskildringarna har han alltsedan år 1863, då hans första bok »Brukspatron Adamson eller Var bor du», utkom, utgivit en ansevärd mängd större arbeten och snart sagt oräkneliga småskrifter. Förutom de skrifter, som stodo i samband med striden om försoningen, må nämnas följande: Andliga sånger 1872, Försök till granskning av M. Luthers lilla katekes med kort utveckling 1873, Fader vår eller bön och bönhörelse 1876, Stycken ur

livets ord 1878, Predikningar över Svenska Kyrkans nya högmässotexter samma år, Barndopets historia 1880, sedermera i ny upplaga, Smärtornas man 1881, Om Guds rike och församlingen 1883, Guds eviga frälsningsråd 1891, Bibelkommissionens översättning av gamla testamentet 1902, Bibelkommissionens nyaste översättning av nya testamentet 1908, Bibelkommissionen och nya testamentet 1912—1915, Bibelns evangelium och de eviga straffen 1904, Davids Psalmer med utläggning, 3 delar, 1897—1901, Herren är from 1875, sedermera flera upplagor, Den kristna församlingen 1912, Frälsning för all världen 1902, Gud är min tröst 1912, Kristi avsked från sina lärjungar 1910, Nya testamentet, ny översättning med förklarande anmärkningar, 2 delar, 6 upplagor, Nya testamentet och Psaltaren, översättning, 1904, Se Guds lamm, betraktelser över Kristi lidandes och uppståndelses historia 1897—98, Svenska Missionsförbundets Missionskola 1910, Biblisk Troslära 1914, Ansgarius, kalender 1881—90.

Icke mindre verksam har Waldenström varit såsom publicist och medarbetare i flera kristliga tidningar. I många år har han varit en flitig medarbetare i Svenska Morgonbladet och dess tvenne föregångare, Nya Posten och Hemlandsvännen, samt i tidningarna Jönköpingsposten och Göteborgs Veckoblad. Till de två amerikanska tidningarna Missionsvännen i Chicago och Veckobladet i Minneapolis har han sänt ett stort antal brev från Sverige. Antalet uppsatser enbart i Svenska Morgonbladet uppgår till c:a 1,000. Åren 1877—80 utgav Waldenström tillsammans med doktor E. J. Ekman »Vittnet», kristlig månadskrift.

Under de tre å fyra sista levnadsåren kunde en tilltagande klenhet förmärkas hos den förut så kraftige mannen. År 1899 ådrog han sig bältros genom överansträngning, och från denna sjukdom såg det ut, som om han aldrig blivit fullt fri. I november 1911 fick han ett lindrigt slaganfall, från vilket

han dock fort repade sig. År 1913 på hösten led han av en svår kraftlöshet. Från slutet av år 1915 till sensommaren 1916 led han av svår blodbrist och kraftnedsättning, på hösten sistnämnda år började han emellertid tillfriskna, så att han åter kunde upptaga arbetet med den lärobok i kristlig etik, som han påbörjade något år förut. Ävenså upptog han motslutet av åretsina föreläsningar i samma ämne vid Missionsskolan. Under vintern och våren 1917 har han varit jämförelsevis stark. Han har sysselsatt sig med litterärt arbete, brevskrivning m. m. och har även kunnat företaga några predikoresor. Så t. ex. reste han ned till Göteborg i februari för att övervara sin gamle vän, predikant Sam. A. Johanssons begravning, vid vilket tillfälle han även talade i Göteborgs Betlehemskyrka. Vid styrelsens sammanträde kunde han ock deltaga och var med såväl vid det styrelsesammanträde, som föregick senaste konferensen, som

ock vid själva konferensen, där han, som bekant, deltog med synnerlig kraft. Måhända överansträngde han sig vid detta tillfälle. Han kunde icke stanna inne i staden över årsmötet, utan reste på lördagen ut till sitt hem på Lidingön. Läkaren konstaterade ganska stark nedsättning i blodprocenten, och kraftlösheten tilltog alltmer. De sista dagarna voro ganska plågsamma. Andnöd och hjärtlidande inställde sig på ett mycket svårt sätt. Dock hade han full sans hela tiden. Vid den sista blodundersökningen, som företogs några dagar före hans död, konstaterades knappa 29 %. Det var tydligt, att slutet icke länge skulle låta vänta på sig, och lördagen den 14 juli kl. 9,30 e. m. hemkallades den trogne arbetaren till den eviga vilan.

Lektor Waldenström var sedan 1864 gift med Matilda Fredrika Theodora Hallgren och hade med henne sju barn, fyra söner och tre döttrar.

Missionsföreståndaren lektor P. Waldenströms begravning samt minnesgudstjänsten i Immanuelskyrkan.

Begravningen vid Missionsskolan.

Såsom lektor Waldenströms liv och verksamhet varit, så var också hans begravning. Enkelhet, men på samma gång värdighet, voro de kännetecknande dragen för honom, och det var också dessa egenskaper, som gjorde honom till den i sanning store man, han var. Under enkla former hade han ock önskat få taga farväl av land och folk. Och fastän icke mer i kroppslig gestalt närvarande, kände dock säkerligen många, som deltog i hans begravning, att hans ande mäktigt vilade över det hela.

Långt före den för begravningsaktens början utsatta tiden samlades högtidsklädda skaror vid Missionsskolan, och en stor del av de närvarande kunde

på grund av det trånga utrymmet i hörsalen icke komma in. Bland de, som där tagit plats och som voro särskilt inbjudna, märktes Svenska Missionsförbundets styrelse, dess expeditionspersonal, lärarekåren vid Missionsskolan, ledamöter i ungdomskommittén, revisorer och övriga funktionärer inom Missionsförbundet, representanter för de till Missionsförbundet anslutna större läns- och Ansgariiföreningarna, prädikanterna inom Stockholms församlingar, som äro anslutna till Missionsförbundet, samt ett ganska stort antal representanter för församlingar i landsorten. Vidare närvaro såsom representanter för andra sällskap red. J. Byström samt pastorerna Modén och John Johansson för Baptistsamfundet, d:r K. A. Jansson för Metodistsam-

fundet samt kommandör Ögrim för Frälsningsarmén. Även Norska Missionsförbundet var genom sin ordförande, fabrikör Justus Pedersen, representerat.

Hörsalen var i anledning av begravningsakten dekorerad med blommor. Nedanför talarestraden stod den svarta kistan, klädd i en enkel sparagusguirland, och framför och vid sidorna av densamma såg man ett mindre antal kransar. En stor krans av röda och vita rosor från den avlidnes anhöriga täckte kistans lock. Svenska Missionsförbundets styrelse hade sänt en ek-lövskrans, försedd med breda gula och blå band. Å det ena av dessa lästes inskriptionen: De, som hava undervisat många till rättfärdighet, skola lysa såsom stjärnor i evigheters evighet. Dan. 12: 3. En annan krans bestod av kallor och var försedd med vita band. På det ena bandet lästes: Från 1889 års studenter vid Gävle läroverk, på det andra: Med vördnad och minnesgod tacksamhet till den avhållne läraren

Sedan den avlidnes anhöriga kl. 1 infunnit sig i hörsalen tog den högtidliga akten sin början med att direktör Axel Södersten spelade en för tillfället komponerad sorgmarsch. Därefter sjöngs sången 689: 1—3 i Svenska Missionsförbundets sångbok, varpå rektor Mosesson efter en bön uppläste ett av missionsföreståndaren redan år 1913 nedskrivet liktal. Ur detsamma anföra vi följande:

»Högst av alla Guds verk är det, att han utgav den enfödde Sonen, sände honom i mandom för att uppsöka och frälsa det förlorade människobarnet, sedan det genom synden kommit bort från honom. Hela frälsningens verk är av Gud, vår himmelske Fader, ty det var han, som var i Kristus, försonande världen med sig, och det är han, som genom evangelium — försoningens ord — ropar till världens barn: Låten försona eder med Gud.

Detta verk är den högsta tänkbara uppenbarelse av Guds nåd. I Kristus

Jesus är vägen tillbaka till Gud öppnad för allt, vad människa heter. Här är ingen åtskillnad, det vare Judas eller Johannes, Kain eller jungfru Maria. All förtjänst och värdighet är utesluten. Nådens port står öppen på vid gavel. Tillträdet till nådastolen är fritt, lika fritt som rättigheten att inandas den luft, som omgiver oss, en rättighet, som tillkommer den livdömde brottslingen i fängelset och på avrättsplatsen lika väl som konungen på tronen.

Genom samma sin nåd har Gud bestämt och utvalt till barnskap hos sig alla, som genom tron äro i Kristus Jesus. Och det har enligt apostelns ord i Ef. 1 skett före världens grundläggning, utan annan bevekelsegrund än hans kärlek och hans viljas välbehag enligt rikedom av hans nåd, till beröm för hans nåds härlighet. Allt är det av Gud, vår himmelske Fader, fader över allt, vad fader heter i himlarna och på jorden. Allt är det enligt hans eget välbehag, som han föresatt sig i sig själv. Allt är det i enfödde Sonen, genom enfödde Sonen, Jesus Kristus, i vilken allt gudavardandets fullhet bor lekamligen.

Det var i denna tro den person levde, vars döda kropp vi i dag föra till graven. Det var ock i denna tro han skildes hädan. Redan i sin ungdom blev han genom Guds nåd omvänd. Det var 1858. Sedan har han genom samma nåd varit bevarad till sin levnads ände. Mycket arbete har han haft, många strider har han haft att utkämpa. Men när han från slutet av sin levnads väg kastade sin blick tillbaka på det, som han upplevat, då bleknade för hans ögon allt utom ett: Guds nåd, som följt honom i alla hans levnadsdagar, Guds nåd, som först givit ut den enfödde sonen för honom, Guds nåd som sedan uppsökt honom, omvänt honom, bevarat honom, tills han nu fått nedlägga vandringsstaven och gå in i sin Herres glädje för att där gemensamt med alla dem, som blivit tvagna i Lammets blod, i evig-

het lovsjunga Gud, som sänt Lammet, och Lammet, som med sitt blod återlöst honom och dem från alla synder, från döden och djävulens våld, återlöst dem åt Gud.

Till sin efterlevande familj sänder han ett innerligt farväl. Låtom oss mötas i himmelen en gång. O, må ingen bli tillbaka!

Till alla sina vänner och bröder i tron säger han: Tack för all Eder kärlek, hållen ut i tron på Jesus, tills I vinnen Eder tros ande, Edra sjäalars frälsning, en frälsning, som är beredd att uppenbaras i den yttersta tiden, då Herren Jesus kommer igen för att hämta de sina och samla dem i de många boningarna i sin Faders hus, dit han såsom en förelöpare gått för att bereda dem rum.

Till alla dem, som han i ord eller gärning på ett eller annat sätt förorättat, sänder han en ödmjuk bön: Förlåten mig allt.

Gud, som all nåd kommer av, honom vare ära och pris från evighet till evighet. Amen.»

Det var under andaktsfull tystnad och rörelse, som detta tal åhördes. Det gjorde på grund av sin varma gudsfruktan och fasta tro på Guds ord, det ord som håller i både liv och död, ett mäktigt intryck.

De avskedsord, som rektor Mosesson därefter bragte den avlidne, voro av följande lydelse:

Sedan du, vår gamle vördade fader i Kristus, nu talat till oss, vilja vi, som äro här, till dig rikta ett enkelt tack.

Främst går det ur din ungdoms bruds hjärta. Hon tackar dig för din rena och trofasta kärlek. Barn och barnbarn välsigna dig för ädelt föredöme och för allt det ljusa och friska i ett lyckligt hem.

Ur hundratusendes bröst går till din grift ett värdsamt tack för din manliga och ihärdiga strid för livets högsta värden: tron på Gud och hans ord.

Hav tack för ditt klara och trägna förkunnande, att Gud är vår fader.

Tack för dina starka varningsrop mod synd och villa. Tack för faderlig

undervisning, tack, att du pekat på Gud såsom vår tröst.

Den mening, du förfäktat om personlig kristendom, som visar sig verklig så i timlig gärning som i uthålligt missionsarbete, och ditt krav på frihet i andliga frågor, vilja vi hävda.

Ditt fosterland står i tacksamhets-skuld till dig för din manligt orädda strid mot allt orent och lumpet, för dina vettiga råd och för din kärlek till den jord, som fostrat dig.

Och härmed bjuda vi dig, älskade fader och vördade hövding, vårt farväl. Ruts bok 2: 12.

Därefter förrättade rektor Mosesson jordfästningen, som de närvarande stående åhörde, med följande ord:

Vi vilja nu till vila i den svenska jorden viga stoftet av Paul Petter Waldenström: Av jord är du kommen, jord skall du åter varda. Jesus Kristus, vår Frälsare, skall uppväcka dig på den yttersta dagen. Amen.

Härpå följde följande tacksägelse och bön:

Herre, du är vår tillflykt från släkte till släkte, och den som kommer till dig, honom ger du beskärm.

Tack att du varit en säker tillflykt för vår avlidne vän. Bliv du stödet för hans närmaste och låt dem alla möta honom i ditt rike.

Tack för vad han varit för oss alla och för sin tid.

Tack att du gav gonom kraft att strida för det rätta och att du hjälpt honom i striden mot hans sista fiende. Giv nu åt hans ande frid efter ditt ord.

Välsigna och främja för oss det verk, han lämnat. Amen.

Härpå läste officianten följande Herrens ord om den troendes död och uppståndelse: Joh. 14: 2, 3. 1 Kor. 15: 47—49; 53—57. Upp. 14: 13. Joh. 3: 16, samt sången 279 v. 1, 2, 5 i Förbundets sångbok.

Efter Fader vår och Välsignelsen sjöngs sången 689: 6, 7, varpå följde en solosång av herr A. Överström, vilken på ett varmt och känsligt sätt föredrog Den store hvide Flok.

Härefter buro den avlidnes söner och mågar ut kistan i Missions skolans park, där den placerades på en grönklädd katafalk. Efter en unison sång och en sång utförd av en blandad kör under direktör Berggrens ledning, riktade Svenska Missionsförbundets styrelseordförande, predikant J. Nyrén, i ett högstämt tal varma tacksamhetens ord till den avlidnes minne.

Efter ytterligare ett par nummer av kören avslöts så begravningsakten med bön av doktor G. Palmér samt avsjungande av sången: Guds son sig ut i strid beger.

Härefter fördes kistan till Lidingö kyrkogård, där den nedsänktes i familjegraven. Även här voro stora människomassor närvarande. I Svenska Missionsförbundets Styrelses namn nedlade predikant Nyrén en krans vid graven. Ett par sångnummer utfördes till sist av sångkören.

I Immanuelskyrkan.

Begravningsdagen på kvällen kl. halv 8 var av Missionsförbundet en minnesgudstjänst anordnad i Immanuelskyrkan. På grund av det häftiga regn, som hela dagen föll över huvudstaden, hade många dragit sig för att resa ut till Lidingön. Det var därför att vänta, att tillslutningen vid minnesgudstjänsten skulle bliva stor. Så blev också fallet, ty det rymliga templet var fyllt till sista plats. Redan från början hade man förnimmelsen av det betydelsefulla, som hade skett, och för vilket man hade samlats.

Gudstjänsten inleddes med en av direktör Axel Södersten för tillfället

komponerad ståtlig sorgmarsch, vilken tillägnats lektor Waldenströms minne, varefter gemensamt sjöngs en sång.

Därefter följde tal av predikant J. Nyrén, som påminde om troheten i den bortgångnes livsgärning och uttalade ett tack för vad Gud genom honom fått utföra, av t. f. missionsföreståndare J. P. Norberg, som i raska drag tecknade grunddragen av hans liv och betonade hans orubbliga fasthållande vid Guds ord; av distriktsföreståndare L. W. Nordqvist, som å sin kårs vägnar tackade för vad den bortgångne varit för densamma; av ungdomsförbundets sekreterare, fil. kand. Bruno Nyström, som ville särskilt för de unga som en sista hälsning till dem från den bortgångne frambålla den betydelse lektor Waldenström alltid lade därvid, att de unga skulle höra församlingen till, samt som avslutning av pastor Karl Palmberg, som ville rikta åhörarnas tankar och blickar framåt, »ty», sade han, »Herren din Gud skall själv gå med dig».

Därjämte framförde Norska Missionsförbundets ordförande fabrikör Justus Pedersen, en hälsning från sitt lands missionsvänner med tack för vad den avlidne varit för dem.

Mellan talen förekom sång av herr A. W. Överström samt av kyrkokören. Den av heligt allvar präglade minnesgudstjänsten avslöts med en gemensam sång och bön. Och hos alla dem, som hade förmånen att vara med, skall förvisso länge minnet av denna vårt missionsfolks sista hälsning till sin avhållne missionsföreståndare bo kvar i deras hjärtan.

R. T—n.

Missionsföreståndarens minne. | Detta nummer av tidningen är ägnat åt vår avlidne missionsföreståndares

minne. Saknaden efter honom är kännbar på Svenska Missionsförbundets Expedition. En stor man har gått ur tiden, en föregångsman, en kraftnatur som få, en god och rättfärdig man, vars själ glödde för Guds ära och människors frälsning. Vår yttre mission har i honom förlorat en ledare, till vilken den står i den största tacksamhetsskuld. Vi kunna icke bättre fira hans minne än genom att bedja

vår himmelske Fader gör oss alltmera varma och nitälskande för det verk, som vår hemgångne föreståndare så högt älskade. Må Herrens rika nåd och välsignelse allt framgent såsom hittills följa Svenska Missionsförbundets verksamhet såväl i hemlandet som på missionsfälten.

* * *

Styrelsens sammanträde. | Med anledning av lekstör P. Waldenströms bortgång var Svenska Missionsförbundets Styrelse samlad i Stockholm torsdagen den 19 juli. Därvid beslöts, att till lektor P. Waldenströms efterträdare såsom missionsföreståndare och inspektor på Missionsskolan intill nästa generalkonferens förordna missionssekreterare *J. P. Norberg* och till sekreterare för yttre missionen redaktör *J. E. Lundahl*. Inre missionens sekreteriat skötes alltfört av missionsföreståndare Norberg.

Att Missionsförbundets vice ordförande, predikant *J. Nyrén*, uppdrogs att tillsvi vidare sköta de åligganden, som tillkomma den ordinarie ordföranden.

Att efterträda lektor Waldenström som ansvarig utgivare av Pietisten utsågs missionsföreståndare *J. P. Norberg*. Till hans medredaktör valdes redaktör *Theod. Anderson*.

Att efter missionssekreterare Lundahl redigera Missionsförbundet samt överbaka det litterära arbetet valdes missionär *Martin Westling*.

Att såsom ordinarie ledamot ingå i Styrelsen efter lektor P. Waldenström intill nästa generalkonferens utsågs suppleanten *J. Hellgren*.

* * *

20 juli-fonden. | Vi införa i detta nummer ett av Svenska Missionsförbundets Styrelse utfärdat upprop om insamling till förmån för 20 juli-fonden såsom en minnesgård åt vår avlidne missionsföreståndare. Som bekant hade lektor Waldenström undanbett sig alla blommor vid sin bår. I stället för att

genom blommor hedra hans minne, har Styrelsen nu velat giva ett tillfälle åt församlingar och enskilda att på detta sätt giva ett uttryck för sin tacksamhet mot den hemgångne för allt, vad han fått vara för dem, all den välsignelse de genom honom mottagit. Må insamlingen bliva värdig lektor Waldenströms minne!

* * *

Offerdagen. | Resultatet av offerdagen börjar nu komma in. Efter allt att döma synas insamlingarna ha varit ganska rikliga och icke alls stå tillbaka för vad som kom in förlidet år. Dagligen inkomma medel, varför något slutresultat ännu är omöjligt att uppgiva. Vi tacka Gud för vad han ger och för att han uppehåller sitt verk.

* * *

Hemvändande missionärer. | Enligt telegram, som anlände den 19 juli, kommo den dagen nio av våra kongo-missionärer till London. De fortsätta, så snart förhållandena det medgiva, till Sverige. Vi tacka Gud, att han beskyddat dem under resan till England, och bedja, att han må låta dem välbehållna anlända till hemlandet.

* * *

Godssändning till Kongo. | Från Göteborg till England för vidare befordran till Kongo avgick den 19 juni 100 kolly gods av olika slag. Vi hoppas, att varorna nu äro framkomna till vårt missionsfält i Kongo eller åtminstone att de i de närmaste dagarna anlända dit.

På samma gång kunna vi meddela, att missionärerna Högborgs och Nyströms bagage, som avgick från Kaschgar på samma gång som nämnda missionärer lämnade platsen eller i september månad förlidet år, nu äntligen anlant till Stockholm från Ryssland. Godset var i det stora hela välbehållet.

* * *

Fredsbönedag. | I förra numret av tidningen var infört ett upprop om anordnande av en fredsbönedag söndagen den 5 augusti. Vi hoppas, att våra vänner då skola samlas i kyrkor och missionshus landet runt för att tacka Gud för den välsignelse han hittills beskärt vårt land, i det han skonat oss för krigets förskräckelser, samt bedja honom om nåd och barmhärtighet att alltfort hålla kriget fjärran från våra gränser. Må vi ock bedja honom förbärma sig över de blödande folken och snart giva dem den fred, de så innerligt längta efter. Att Gud hittills skonat vårt land och kanske alltfort vill skona oss, betyder måhända, att han har någon särskild uppgift för vårt folk under dagar som stunda. Må icke sorglöshet och synd göra oss ovärdiga denna uppgift. Må vår freds-

bönesöndag hållas under känslan av det oerhörda ansvar, som dessa märkliga tider pålagga ett folk, sådant som vårt.

* * *

Postförskott på tidningarna. | Såsom föregående år varit vanligt, ämna vi även i år genom postförskott taga ut de prenumerationsmedel, som ännu restera för våra tidningar. Vi börja med nästa nummer av Missionsförbundet, alltså numret för den 15 augusti, därefter Pietisten för den 22 augusti och fortsätta sedan med Ungdomsvännen och Barnavännen, så fort det hinnes med. Härmed hava vi i god tid velat underrätta om saken, på det att de prenumerantsamlare, som ännu icke sänt in likvid för året, må hinna göra det före den härmed anmälda tiden för postförskottets uttagande.

Insamling till 20 juli-fonden.

Till hedrande av lektor Waldenströms minne.

Till Svenska Missionsförbundets församlingar!

Vår hemgångne missionsföreståndare uttalade vid flera tillfällen och senast på sin dödsbädd den önskan, att inga kransar eller blommor måtte sändas till hans bår. Hans efterlevande maka har, med understrykande av denna önskan, meddelat, att de som velat hedra den avlidnes minne på angivet sätt, skulle ännu bättre kunna göra detta genom att sända någon gåva till den. s. k. 20-julifonden. Denna fond stiftades till minne av lektor Waldenströms 75-årsdag den 20 juli 1913, och avkastningen av densamma skall användas till utdelande av understöd åt ålderstigna predikanter och predikanterns änkor.

De gamla predikanternas timliga väl låg vår missionsföreståndare varmt om hjärtat. Även Svenska Missionsförbundets styrelse känner sig övertygad om, att han själv skulle anse sitt minne bäst hedrat av att man vid hans begravning ihågkomme 20-julifonden med gåvor. Styrelsen har också redan försport att fru Waldenströms ädla tanke vunnit varm genklang mångas hjärtan och har för vinnande av bästa möjliga resultat beslutat rikta en uppmaning till alla till Svenska Missionsförbundet anslutna församlingar att omedelbart föranstalta om insamlingar till förmån för 20-julifonden. Det är styrelsens säkra förhoppning att denna uppmaning skall röna ett varmt mottagande och mötas av öppna händer och hjärtan. Vi stå alla i en så oändligt stor tacksamhetsskuld till vår hänsovne missionsföreståndare för allt hans hängivna och trofasta arbete, att varje gärning, varigenom hans minne kan hedras, bör av Missionsförbundets alla vänner med glädje utföras. Hans stoft viges till jorden den 20-juli — födelsedagen, då han skulle ingått i sitt åttionde år. I dubbel mening blir sålunda lektor Waldenströms minne knutet till 20-julifonden.

Resultatet av insamlingen kan insändas till Svenska Missionsförbundets Expedition Barnhusgatan 10 Stockholm.

Stockholm den 19 juli 1917.

Svenska Missionsförbundets Styrelse.